

**JAK PORADZIĆ
SOBIE Z
TYMCZASOWYM
ARESZTOWANIEM**

PORADNIK

**MATEUSZ SZYMKOWIAK
ADWOKAT**

Nazywam się **Mateusz Szymkowiak** i jestem adwokatem.

Rok 2018 był dla mnie przełomowy. Tak naprawdę zaczęło się od października 2017 roku, kiedy moja zawodowa droga rozeszła się z moim wieloletnim wzorem – ojcem, również adwokatem.

Wówczas to zorganizowałem własną kancelarię w Bielsku-Białej, ale również dzięki determinacji rozszerzyłem swoją działalność. Czasami to co z bliska wydaje się **porażką**, z dalszej perspektywy okazuje się **silnym bodźcem do wzrostu** i zmiany życia na lepsze. Tak przynajmniej było ze mną.

Dlaczego prawo karne?

Już na studiach miałem możliwość praktyk w prokuraturze, byłem też na posiedzeniach sądu penitencjarnego w zakładach karnych. Wówczas zdecydowałem, że chcę być po drugiej stronie i pomagać osobom przeciwko, którym uruchamiany częstokroć jest cały aparat państwa.

Wychodzę z założenia, że każdemu przysługuje prawo do obrony, a z doświadczenia wiem, że prowadzący postępowanie karne (z reguły policjanci, nie koniecznie prokuratorzy) naciągają procedury ze szkodą dla podejrzanych.

Poza tym sprawy karne to często ludzkie dramaty zarówno po stronie pokrzywdzonych, jak i osób podejrzanych i ich rodzin. Racjonalne postępowanie jest wówczas utrudnione z uwagi na duże emocje, a mnie pasjonuje możliwość niesienia pomocy.

Pisząc „o mnie” nie powinienem pomijać, że interesuję się kulturą i prawem Chin. Zaowocowało to ukończeniem kursu **School of Chinese Law and Culture** zorganizowany przez Beijing Foreign Studies University in Beijing i Uniwersytet Śląski w Katowicach. Idąc za ciosem rozpocząłem naukę języka chińskiego z moim tajwańskim 老师 (lǎo shī tj. nauczycielem) Justinem.

Z moim bardziej oficjalnym życiorysem możesz zapoznać się na mojej stronie internetowej www.adwokat-szymkowiak.pl.

W razie jakichkolwiek pytań czy wątpliwości zapraszam Cię do [kontaktu >>](#)

SPIS TREŚCI

1. Kiedy i kto może stosować areszt tymczasowy?
2. Jak uniknąć tymczasowego aresztowania?
3. Po drugiej stronie lustra.
4. Kiedy uwolnienie - jak długo może trwać areszt?
5. Kontakt z tymczasowo aresztowanym -
widzenie, telefon.
6. Talon na paczkę.
7. Po co jest obrońca?

ROZDZIAŁ 1

KIEDY I KTO MOŻE STOSOWAĆ ARESZT TYMCZASOWY.

„W celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania; tylko wtedy, gdy zebrane dowody wskazują na duże prawdopodobieństwo, że oskarżony popełnił przestępstwo”

Czym jest areszt tymczasowy nie muszę wyjaśniać. Chyba wszyscy wiedzą czym jest areszt śledczy.

To może kilka słów na temat zasad obowiązujących w Polsce a dotyczących stosowania aresztu...

Po pierwsze areszt tymczasowy może dotknąć każdego. Jest to element śledztwa, którego celem jest **ułatwienie pracy śledczym**.

Po drugie może być **zastosowany tylko i wyłącznie przez sąd**. W minionych czasach o stosowaniu

aresztu mógł decydować arbitralnie prokurator. Uff, jak dobrze, że te czasy to przeszłość. W sądach wszystko jest jawne, a każda decyzja podlega kontroli instancyjnej (innego sądu).

No dobrze, ale kiedy może zostać zastosowany areszt tymczasowy - zapytasz.

Już wyjaśniam - w sprawach o poważniejsze przestępstwa, to znaczy wówczas, **gdy zagrożenie karą jest surowe.**

Przykładowo w sprawach, gdzie zginął człowiek umyślnie (pobicia ze skutkiem śmiertelnym), lub nieumyślnie (wypadki drogowe ze skutkiem śmiertelnym), w sprawach grup przestępczych (handel narkotykami), w sprawach o gwałt, a nawet oszustw na dużą skalę (wyłudzenia VAT).

Ale nie we wszystkich sprawach poważnych przestępstw będzie stosowany areszt.

Drugi warunek konieczny stosowania aresztu to wymóg, aby prokurator dysponował **wystarczającą podstawą dowodową** przekonującą, że konkretna osoba miałaby dopuścić się tego właśnie przestępstwa.

Czyli mówiąc inaczej, prokurator może złożyć wniosek o areszt do sądu tylko wówczas, gdy zbierze dowody **uprawdopodobniające sprawstwo** przez podejrzanego. Nie muszą to być dowody na 100% przekonujące o sprawstwie podejrzanego, ale powinny być przekonujące.

Zapytasz dlaczego nie na 100% pewne?

Bo o winie decyduje sąd po przeprowadzeniu postępowania dowodowego na rozprawie. Areszt tymczasowy to tylko środek tymczasowy mający pozwolić na zgromadzenie dopiero pewnych dodatkowych dowodów na rozprawę.

Z drugiej strony zaofiarowane przez prokuratora dowody przy aresztowaniu muszą być przekonujące na pierwszy rzut oka, że sprawstwo podejrzanego jest prawdopodobne.

Więcej o zasadach stosowania aresztu tymczasowego znajdziesz na moim adwokackim blogu **Areszt Tymczasowy** we wpisie pt.: *Kiedy można zastosować tymczasowe aresztowanie.*

ROZDZIAŁ 2

JAK UNIKNĄĆ TYMCZASOWEGO ARESztOWANIA.

„Tymczasowego aresztowania nie stosuje się, jeżeli wystarczający jest inny środek zapobiegawczy; nie może być stosowane, jeżeli przestępstwo zagrożone jest karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą roku”

Jak uniknąć aresztu to pytanie ze sfery strategii obrończej. Jeżeli są spełnione przesłanki aresztu (omówione skrótowo w rozdziale 1) to dalej można uniknąć aresztu jeżeli przekona się prokuratora, że areszt nie jest konieczny. Jak to zrobić?

Na czym zależy prokuratorowi?

Pewnie na zgromadzeniu solidnej podstawy dowodowej wspierającej jego tezę i oskarżenie.

W konsekwencji **odmowa wyjaśnień to raczej kiepska droga** do osiągnięcia tego celu.

Poza prokuratorem w toku śledztwa nikt inny nie ma interesu w występowaniu z wnioskiem o zastosowanie aresztu. Dlatego „współpraca” w **pewnym zakresie** z prokuratorem dla partykularnej korzyści wydaje się uzasadniona.

Z doświadczenia wiem, że złożenie „mądrych” wyjaśnień tworzy perspektywę sprzyjającą rozmowie z prokuratorem na temat uniknięcia aresztu w zamian za inne wolnościowe środki zapobiegawcze. Inne?

To znaczy **poręczenie majątkowe, zakaz opuszczania kraju, ewentualnie dozór policji.**

Nie zdradzę tajemnicy, gdy powiem, że na uniknięcie aresztu w większym zakresie ma szansę osoba, którą stać na wpłacenie wysokiej kaucji tj. poręczenia majątkowego.

W lepszej sytuacji są też te osoby, które dysponują możliwością uzyskania **poręczenia osoby godnej zaufania** lub organizacji społecznej.

Kim jest osoba godna zaufania? To na przykład nauczyciel akademicki, prezydent miasta, wójt gminy, po prostu osoba powszechnie uważana za godną zaufania, chociażby nie pełniła żadnej funkcji publicznej.

Znacznie więcej szczegółów dotyczących omawianego w tym rozdziale zagadnienia znajdziesz na moim blogu w artykule pt.: [Jak uniknąć tymczasowego aresztowania.](#)

ROZDZIAŁ 3

PO DRUGIEJ STRONIE LUSTRA.

*„Wykonanie tymczasowego aresztowania służy (...)
zabezpieczeniu prawidłowego toku postępowania
karnego”*

Po tym jak konwój przetransportuje aresztowanego za mury więzienia udaje się on **w pierwszej kolejności do działu ewidencji.**

Tam wypełniane są papierki. W szczególności funkcjonariuszy służby więziennej interesują wszelkie dane osobowe jak wiek, znamiona, stan cywilny, ilość osób wobec których ciąży na osadzonym obowiązek alimentacyjny.

Następnie osadzonemu **zabierane są do depozytu wszelkie rzeczy**, których posiadania zabrania regulamin zakładu karnego.

Następnie nowo przyjęty osadzony **kierowany jest do celi przejściowej** - nie jest to izolatka. Pobyt w celi przejściowej może trwać **do 14 dni**.

W celi przejściowej służba więzienna i zatrudnieni w areszcie psychologowie monitorują i kategoryzują zachowanie nowoprzybyłego aresztowanego. Taką osobę poddaje się **wstępnym badaniom lekarskim** i zabiegom sanitarnym.

Osoba aresztowana ma **prawo posiadać w celi:**

1. dokumenty związane z postępowaniem, którego jest uczestnikiem i
2. artykuły żywnościowe i wyroby tytoniowe i
3. środki higieny osobistej i
4. przedmioty osobistego użytku, zegarek, listy oraz fotografie członków rodziny i innych osób bliskich i
5. przedmioty kultu religijnego i
6. materiały piśmiennicze i

7. osobiste notatki oraz książki, prasę i gry świetlicowe dostarczone za pośrednictwem administracji aresztu śledczego.

Normą staje się również **korzystanie z telewizora lub radia** w celi. Tym nie mniej na ich posiadanie **wymagana jest zgoda dyrektora** aresztu śledczego. Tymczasowo aresztowany ma prawo co najmniej dwa razy w miesiącu **dokonywać zakupów artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych**.

Osoba aresztowana ma **prawo do widzeń** z osobami najbliższymi i swoim obrońcą. W tym celu konieczne jest uzyskanie zgody prokuratora. Analogicznie sprawa się ma z **korzystaniem z telefonu** - na każdy kontakt tego rodzaju wyrazić zgodę musi prokurator.

Wszelka **korespondencja osoby aresztowanej jest cenzurowana** tj. czytana przez prokuratora i w sytuacji, gdy uzna, że informacje zawarte w liście zagrażają „dobru śledztwa” odmówi przekazania korespondencji adresatowi.

To samo dotyczy rozmów telefonicznych. Wszelkie rozmowy mogą być i z reguły są „podśluchiwane”.

Wyjątek stanowi korespondencja i rozmowa z obrońcą. Ta nie może podlegać cenzurze i stanowi tajemnicę adwokacką/obrończą.

Co się z tym wiąże?

To, co aresztowany przekazuje zawsze swojemu adwokatowi, nie podlega żadnej kontroli.

Wszelkie tak pozyskane informacje mają być wykorzystane do prowadzenia obrony.

Po więcej informacji zapraszam Cię na łamy mojego bloga. Zjrzyj do artykułu pt.: Po raz pierwszy w areszcie.

ROZDZIAŁ 4

KIEDY UWOLNIENIE - JAK DŁUGO MOŻE TRWAĆ ARESZT?

„Stosując tymczasowe aresztowanie, oznacza się jego termin na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Ze względu na szczególne okoliczności sprawy (...) można przedłużyć tymczasowe aresztowanie na okres 12 miesięcy.”

Za pierwszym razem, gdy sąd uwzględni wniosek prokuratora o zastosowanie aresztu czas jego trwania jest określany na **maksymalnie trzy miesiące**.

Zdarzają się areszty 14 dniowe, ale wyłącznie w sytuacji, gdy podejrzany się ukrywa i zachodzi potrzeba wydania listu gończego.

Wówczas po zatrzymaniu takiego podejrzanego jest „z góry” podstawa do przetransportowania go do

aresztu śledczego i jest czas poinformować prokuratora prowadzącego śledztwo, by ten podjął odpowiednie czynności. Zapytasz jakie?

Przede wszystkim prokurator przesłucha „odnalezionego” podejrzanego i w zależności od fazy postępowania i zgromadzonych dowodów zwolni podejrzanego z aresztu lub będzie wnioskował do sądu o przedłużenie aresztu do 3 miesięcy.

No dobrze, a co się dzieje po upływie 3 miesięcy aresztu?

Szczerze Ci przyznam, że w poważniejszych sprawach/zabójstwa, grupy przestępcze, pobicia ze skutkiem śmiertelnym, gwałt czy wyłudzenia na dużą skalę/prokurator zawsze wnioskuje o **przedłużenie aresztu** tymczasowego na dalszy okres.

Może wnioskować o przedłużenie aresztu **maksymalnie o kolejne 3 miesiące**, ale areszt **może być przedłużany kilkakrotnie**.

Przepisy stanowią, że **w czasie śledztwa nie powinien trwać dłużej niż 12 miesięcy**, ale z

doświadczenia powiem Ci, że areszty trwają w Polsce dłużej.

Gdy zostanie złożony akt oskarżenia w sądzie, to sąd z urzędu/zawsze wypowiada się, czy dalej stosować areszt, czy też go uchylić. Sąd ma możliwość utrzymać areszt jedną decyzją na kolejny okres JEDNEGO ROKU.

Czyli w czasie śledztwa do 12 miesięcy a po wypłynięciu aktu oskarżenia kolejne 12 miesięcy...

Oczywiście jest wiele sposobów by zamienić areszt na inne środki zapobiegawcze jak poręczenie majątkowe, dozór policji, poręczenie osoby lub instytucji godnej zaufania, albo zakaz opuszczania kraju.

O tych sposobach możesz poczytać na blogu w artykułach:

- [Uchylenie aresztu w praktyce](#)
- [Zażalenie na areszt](#)

ROZDZIAŁ 5

KONTAKT Z TYMCZASOWO ARESZTOWANYM - WIDZENIE, TELEFON.

„Aresztowany może uzyskać widzenie i dostęp do telefonu za zgodą organu, do którego dyspozycji pozostaje. Ma prawo do co najmniej jednego widzenia w miesiącu z osobą najbliższą”

Widzenia z osobami aresztowanymi odbywają się w dni wyznaczone w regulaminie danego aresztu śledczego.

Na widzenie z osobą aresztowaną dopuszczony zostanie każdy **kto uzyska zgodę prokuratora** lub sądu na widzenie. W praktyce zgoda taka jest udzielana **osobom najbliższym i adwokatom pełniącym rolę obrońcy**. Kto należy do kręgu osób najbliższych?

Z pewnością **członkowie najbliższej rodziny** aresztowanego: małżonek, rodzice, dzieci, i rodzeństwo. Również **dalsi krewni i powinowaci** tj. dziadkowie, wnukowie, szwagier, przysposobione dziecko lub przysposabiający oraz ich małżonkowie.

Zgodę na widzenie z aresztowanym uzyska też **konkubent**, czyli osoba pozostająca z aresztowanym w nieformalnym, ale stałym związku.

Zasadniczo kodeks karny wykonawczy przewiduje **minimum jedno widzenie w miesiącu**. Oznacza to, że od dobrej woli czy to prokuratora czy sędziego zależy możliwość częstszych widzeń z aresztowanym.

Analogiczne zasady obowiązują przy korzystaniu z połączeń telefonicznych.

Przykładowy wniosek o wyrażenie zgody na widzenie znajdziesz w moim blogu [TUTAJ](#).

Natomiast kilka dodatkowych informacji na temat widzeń możesz odnaleźć w tym [artykule](#).

ROZDZIAŁ 6

TALON NA PACZKĘ.

„Aresztowany ma prawo otrzymać raz w miesiącu paczkę żywnościową. Otrzymuje ją po złożeniu zamówienia na piśmie i pokryciu kosztów.”

Talon to oficjalny dokument z aresztu, w treści którego aresztowany zgłasza zapotrzebowanie na pewne artykuły spożywcze, higieniczne albo odzieżowe.

Aresztowany (odpowiednio osoba skazana) może, za zezwoleniem dyrektora zakładu karnego, otrzymywać paczki z niezbędną mu odzieżą, bielizną, obuwiem i innymi przedmiotami osobistego użytku oraz środkami higieny, a po pozytywnym zaopiniowaniu przez lekarza – również z lekami. Aresztowany ma prawo otrzymać raz w miesiącu paczkę żywnościową. W tej paczce mogą znaleźć się artykuły żywnościowe

lub wyroby tytoniowe, ale tylko **zakupione za pośrednictwem zakładu karnego**.

Aresztowany otrzymuje **paczkę żywnościową po złożeniu zamówienia na piśmie** oraz po pokryciu kosztów przygotowania paczki. **Zamówienie może być również złożone przez osobę najbliższą**.

Pewnym sposobem na uzyskanie dodatkowego talonu jest **dieta wegetariańska bądź wegańska** lub inna uzasadniona przekonaniem religijnym lub filozoficznymi.

W praktyce więźniowie wcześniej kierują **prośbą do lekarza więziennego** w celu jej zaopiniowania. Taka praktyka zwiększa szansę na pozytywną decyzję i uzyskanie dodatkowego talonu.

Jeżeli nie udało się uzyskać dodatkowego talonu pozostaje **umowa z innym więźniem**, który nie otrzymuje pomocy z zewnątrz. Mianowicie umowa w areszcie zwykle oznacza wymianę papierosów za przedmiot pożądanego /np. talon na paczkę/.

Więcej informacji znajdziesz [tutaj](#), tam też możesz znaleźć przykładowy **talon na paczkę dla osoby aresztowanej**.

ROZDZIAŁ 7

PO CO JEST OBROŃCA?

„Tymczasowo aresztowany może porozumiewać się ze swym obrońcą podczas nieobecności innych osób oraz korespondencyjnie. Obrońca może przedsięwziąć czynności procesowe jedynie na korzyść oskarżonego.”

Adwokat będący obrońcą w sprawie karnej ma dużo większą swobodę działania niż podejrzany, tym bardziej aresztowany.

Obrońca zawsze uzyska zgodę na widzenie z aresztowanym klientem, może się z nim porozumiewać bez udziału osób trzecich (funkcjonariuszy służby więziennej) a korespondencja pomiędzy adwokatem i klientem stanowi tajemnicę obrończą, czy szerzej **tajemnicę adwokacką**.

Sąd i prokurator nie mają prawa ingerować w tą tajemnicę a informacje stanowiące **tajemnicę obrończą** nie mogą stanowić dowodu w sprawie.

Obrońca może podejmować jedynie takie działania, których celem jest polepszenie sytuacji procesowej podejrzanego. Ma za zadaniem czuwanie nad przestrzeganiem wszystkich praw osoby aresztowanej i oskarżonej.

Udział obrońcy w postępowaniu **nie wyłącza osobistego działania w nim osoby oskarżonej**. Osoba oskarżona może prostować i odwoływać oświadczenia swojego obrońcy, jeżeli uzna, że będzie to dla niego korzystniejsze.

Adwokat jest też zawodowo przygotowany do niesienia pomocy osobom, wobec których uruchomiono aparat państwa.

Doświadczony i dobrze przygotowany adwokat jest też **na bieżąco z przepisami prawa karnego i powinien potrafić w praktyce je stosować**. Nie do przecenienia jest też umiejętność logicznego i przekonującego argumentowania w interesie podejrzanego.

Musisz jednak wiedzieć, że co do zasady korzystanie z obrońcy w postępowaniu karnym **nie jest obligatoryjne**.

Jest tylko pięć wyjątków, kiedy obrona jest obligatoryjna, mianowicie, gdy oskarżony:

- 1) nie ukończył 18 lat;
- 2) jest głuchy, niemy lub niewidomy;
- 3) zachodzi uzasadniona wątpliwość, czy jego zdolność rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania swoim postępowaniem nie była w czasie popełnienia tego czynu wyłączona lub w znacznym stopniu ograniczona;
- 4) zachodzi uzasadniona wątpliwość, czy stan jego zdrowia psychicznego pozwala na udział w postępowaniu lub prowadzenie obrony w sposób samodzielny oraz rozsądny;
- 5) zarzucono mu zbrodnię, czyli najpoważniejsze przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności nie krótszą od lat 3.

Na temat obrońcy w postępowaniu karnym możesz poczytać na blogu [w tym miejscu](#) oraz [tutaj](#).

To tyle najważniejszych informacji na temat Tymczasowego Aresztowania.

W razie jakichkolwiek pytań czy wątpliwości zapraszam Cię do kontaktu! W szczególności, kiedy Ty sam, albo ktoś z najbliższych, zetkniecie się z wymiarem sprawiedliwości.

Życzę Ci powodzenia!

Mateusz Szymkowiak
adwokat

www.adwokat-szymkowiak.pl

Tel.: 604-199-306

e-mail: ms@adwokat-szymkowiak.pl

Adres kancelarii:

ul. Nad Niprem 5 lok. 2
43-300 Bielsko-Biała